

HRAVÁ

LITERATURA

Pracovní sešit pro 8. ročník ZŠ a víceletá gymnázia

V souladu s RVP ZV

Vydavatelství
Taktik

HRAVÁ LITERATURA 8

Pracovní sešit pro 8. ročník ZŠ a víceletá gymnázia

Autoři: Mgr. Jitka Aberlová, Mgr. Kateřina Bartošíková, Mgr. Veronika Králová,
Mgr. Petra Kypťová, Mgr. Jitka Musilová, Mgr. Andrea Pavlíčková,
Mgr. Pavlína Pyszková, Mgr. Jolana Řapková

Odborná spolupráce: Mgr. Pavlína Pyszková, Mgr. Tereza Friedl, Mgr. Věra Štefánková

Jazyková korektura: Mgr. Věra Štefánková

Grafická úprava a sazba: Sára Doležalová, MgA. Josef Tauš

Produktový manažer: Ing. Jaroslav Brdjar

Projektový manažer: Mgr. Lucie Pěnkavová

ISBN: 978-80-7563-163-3
2. vydání, 2018

Copyright: © Vydavatelství Taktik International, s.r.o., Praha 2015 (1. vydání 2015)
Vyrobil a vydal: Taktik International, s.r.o., Argentinská 38, 170 00 Praha 7

Všechna práva vyhrazena. Šíření či reprodukce obsahu nebo jeho částí jakýmkoliv způsobem jsou bez předchozího písemného souhlasu vydavatele zakázány.

HRAVÁ LITERATURA

8

JMÉNO

ŠKOLA

TŘÍDA

ŠKOLNÍ ROK

Úlohy označené mají vyšší náročnost.

	OSVÍCENSTVÍ	2
	PREROMANTISMUS	4
	ROMANTISMUS	7
	OPAKOVÁNÍ I.....	19
	REALISMUS	20
	NATURALISMUS	41
	OPAKOVÁNÍ II.....	44
	LITERATURA PŘELOMU 20. STOL. – MODERNÍ UMĚLECKÉ SMĚRY	45
	ČESKÁ MODERNA A BUŘIČI	48
	OPAKOVÁNÍ III.....	53
	MEZIVÁLEČNÁ LITERATURA	54
	OPAKOVÁNÍ IV.....	67

1

KDYŽ JSEM SE POSTAVIL NA NOHY, rozhlédl jsem se a přiznávám se, že jsem vábnějšího obrazu nikdy neviděl. Krajina kolem mne vypadala jako jediná, a ohrazená pole, ponejvíce na čtyřicet čtverečních stop, podobala se samým květinovým záhonům. Pole se střídala s lesy, měřícími na půl měřické tyče, a nejvyšší stromy byly podle mého úsudku vysoké sedm stop. Nalevo jsem se díval na město, které vypadalo jako namalovaná kulisa.

Zatím už císař sestoupil z věže a přijížděl ke mně na koni; málem by se mu to bylo nevyplatilo. To zvíře bylo sice dobře vycvičeno, ale protože nebylo zvyklé na takovou podívanou, jako by se před ním pohybovala hora, vzpínalo se na zadních nohách.

přeložil: Aloys Skoumal

1. Které je významově nejbližší slovo k výrazu vábný z textu 1?

- a) poutavý b) svůdný c) zajímavý d) odpudivý e) vzrušující

2. Jaké slovo se nejvíce hodí na vynechané místo v textu?

- a) rezervace b) osada c) vesnička d) zahrada e) ohrada

3. Na základě 1. ukázky textu urči, ve které osobě je převyprávěn příběh.

2

„Jenže vladař, skvělý jezdec, udržel se v sedle, až přiběhli průvodci a podrželi mu uzdu, takže Jeho Veličenstvo mělo kdy slézt z koně. Když sestoupil na zem, obhlížel si mě s velkým podivem, ale držel se opodál od mého řetězu. Poručil svým kuchařům a nadsklepním a ti už byli připraveni, aby mi dali jídla a pití. Přistrčili mi je na jakýchsi vozících tak, až jsem na ně dosáhl. Vzal jsem ty vozíky a brzo jsem je všechny vyprázdnil. Na dvacíti bylo plno masa a na desíti zase lihovin. Každý vůz s masem mi stačil na dvě tři pořádná sousta a nápoj z desíti hliněných lahví jsem vylil na jeden vozík a vypil jej jedním douškem. S ostatními jsem naložil rovněž tak. Císařovna s princí a princeznami seděli opodál na křeslech, obklopeni dvorními dámami.“

přeložil: Aloys Skoumal

4. Zjisti jméno hl. postavy z díla, kterou můžeme označit z pohledu liliputů slovem obr. Uveď co nejvíce synonym k tomuto slovu.

Jméno hl. postavy:

Synonyma:

5. Jakými tituly v textu je označován panovník? Vypiš z obou ukázek.

.....
.....
.....

6. Hlavní hrdina patrně...

- a) byl zajat trpasličími lidmi.
b) je veden na popravu dle zvyklostí obrů.
c) při pádu z koně omdlel a zdá se mu sen o trpaslících.
d) byl zajat místními obyvateli – obry.

Námořník Robinson Crusoe z anglického Yorku přežil jako jediný ztroskotání své lodi a ocitl se sám na pustém ostrově. Když objevil zbytky své lodi, rozhodl se z ní zachránit, co se dá.

...Když jsem vyložil veškeren náklad na břeh, byl bych nejraději otevřel především soudky s prachem a prach vynášel po částech, abych si usnadnil práci, ježto soudky byly příliš těžké. Dříve však jsem postavil malý stan z plachty a několika tyčí, které jsem k tomu účelu připravil. A do toho stanu jsem snesl všechno, čemu by déšť nebo sluneční úpal uškodily. Prázdnými sudy a bednami jsem obklopil stan kolem dokola, abych jej uchránil před náhlým útokem ať už lidí, nebo šelem.

Opatřiv všechno, zatarasil jsem vchod z vnitřku prkny a zvenčí jsem nastavil prázdné bedny. Potom jsem prostřel na zemi peřinu, k hlavě jsem si dal dvě pistole, přiložil nabitou pušku a poprvé jsem ulehl do postele. Znaven a uondán spal jsem po celou noc velmi dobře, neboť předešlé noci jsem sotva zdříml...

... Každého dne za odlivu jsem se tedy vypravil k lodi, vynášeje odtud to nebo ono. Při třetí návštěvě jsem odnesl všechno lodní výstroj, všechna tenčí lana i provazy, kus plátna určený pro správkou plachet, i soudek zvlhlého prachu...

... Ale jak jsem se zaradoval, když jsem asi po šesti takových výpravách, kdy jsem se již nedomníval, že bych v lodi našel ještě něco prospěšného, objevil pojednou velikou bečku chleba, tři slušné soudky rumu nebo kořalky, bednu cukru a soudek výrazkové mouky. To mě překvapilo, ježto jsem se nenadál, že bych našel ještě více potravin mimo ony, které již byly rozmočeny...

... Za třinácte dnů svého pobytu na ostrově jsem vystoupil jedenáctkrát na palubu vraku a za ten čas jsem odvezl všechno, čeho se dovedou zmocnit dvě lidské ruce...

... Domníval jsem se, že jsem už kajutu dokonale vyprázdnil a že už tam nic nenajdu. Přece však jsem objevil ještě pouzdro s několika břitvami, veliké nůžky a hromádku nožů a vidliček. V jiném pouzdru jsem našel asi třicet šest liber šterlinků v rozličné měně, evropské i brazilské, zlaté i stříbrné.

Usmál jsem se při pohledu na ty peníze: „Bědné smetí, co s tebou!“ zvolal jsem.

přeložil: Albert Vyskočil, Timotheus Vodička

1. Srovnej body s důležitými částmi obsahu tak, jak jdou v textu za sebou. Očísluj.

peníze nejsou k ničemu

další výpravy na loď

příprava úkrytu pro sebe a zachráněné věci

spánek po únavné práci

objev potravin

2. Zaškrtni všechny důležité a potřebné věci, které Robinson objevil ve vraku lodi.

☐ lana	☐ břitvy	☐ sirky
☐ provazy	☐ nůžky	☐ soudky rumu
☐ kompas	☐ knihy	☐ střelný prach
☐ bečka chleba	☐ nože	☐ soudek mouky
☐ bedna cukru	☐ vidličky	☐ kus plátna

3.

Ze seznamu vypiš 3 věci, které považuješ za nejdůležitější pro přežití na ostrově. Diskutuj.

1)

2)

3)

Vodník

1

Neveselý, truchlivý
jsou ty vodní kraje,
kde si v trávě pod leknínem
..... s rybkou hraje.

Tu slunéčko nezahřívá,
větřík nezavěje:
chladno, ticho - jako žel
v srdci bez naděje.

Neveselý, truchlivý
jsou ty kraje vodní,
v polotmě a v polosvětle
mine tu den po dni.

Dvůr Vodníkův prostranný,
bohatství v něm dosti,
však bezděky jen se v něm
zastavují hosti.

4.

Jaký typ rýmu je v této ukázce použit? (text 1)

- a) sdružený (aabb)
- b) střídavý (abab)
- c) postupný (abc abc)
- d) přerývaný (abcb)

5.

Které slovo patří na vynechané místo v ukázce? (text 1)

dívka

rybka

slunce

tůňka

2

O půlnoci buch, buch zase
na ty dvěře zpukřelé:
„Pojď již domů, ženo moje,
pojď mi ustlat postele“-
„Vari od našeho prahu,
vari pryč, ty lstivý vrahu,
a kdo tobě prve stlával,
ať ti zase ustele!“

A potřetí buch, buch zase,
když se šeřil ranní svit:
„Pojď již domů, ženo moje,
dítě pláče, dej mu pít!“
„Ach matičko, muka, muka -
pro děťátko srdce puká!
Matko má, matičko zlatá,
nech mne, nech mne zase jít!“

1.

Přečti si tuto ukázkou a stručně popiš: (text 1)

atmosféru:

.....

.....

prostředí:

.....

.....

2.

Vyber, k čemu autor přenáší význam použitím výrazu: „Dvůr Vodníkův prostranný“ (text 1)

- a) k srdci
- b) k dívce
- c) k jezeru

O který básnický prostředek se jedná?

Jedná se o

3.

Sbírka Kytice je soubor lyrickoepických skladeb. Jsou to:

- a) balady
- b) romance
- c) básnické povídky

6.

Zamysli se nad pocity a náladou každé postavy této ukázky. (text 2)

vodník:

.....

matka:

.....

dcera:

.....

7.

Vysvětlete slovní spojení „srdce puká“. (text 2)

.....

.....

8. V uvedené ukázce se dozvíáme: (text 2)

- a) Matka odmítá svou dceru pustit za Vodníkem nazpět.
- b) Vodník si přišel pro svoji ženu k její matce.
- c) Mladá žena chce opustit Vodníka i své dítě.
- d) Vodník zavraždil ženino dítě.

9. Které slovo nejlépe nahrazuje výraz *Istivý* tak, aby význam zůstal zachován? (text 2)

základný zákeřný úskočný vychytralý

10. Ve kterou denní dobu se odehrává děj této ukázky? (text 2)

Svatební košile

3

Již jsem košile ušila,
již jsem je v truhle složila,
již moje routa v odkvětě:
a milý ještě ve světě,
ve světě širém, širokém,
co kámen v moři hlubokém.
Tři léta o něm ani sluch,
živ-li a zdrav – zná milý Bůh!

Maria, panno přemocná,
ach budiž ty mi pomocna:
vrať mi milého z ciziny,
květ blaha mého jediný,
milého z ciziny mi vrať –
anebo život můj náhle zkrat:

11. Vysvětlí poslední dvojverší první sloky. (text 3)

12. Druhá sloka nám sděluje: (text 3)

- a) Dívka žádá Pannu Marii, aby ji vzala za jejím milým do ciziny.
- b) Dívčin milý je v cizině a ona bez něj nemůže žít.
- c) Dívka žádá Pannu Marii, aby jí vrátila milého nebo ať ji rychle zabije.

13. Jaké úkoly pravděpodobně uložil dívce její milý před svým odjezdem? (text 3)

14. V Erbenových básních se objevuje motiv viny a trestu. Uveď, zač měla být dívka potrestána a jak. (text 3)

vina:

4

„Hoj, má panenko, tu jsme již!
Nic, má panenko, nevidíš?“
„Ach proboha! Ten kostel snad?“
„To není kostel, to můj hrad!“
„Ten hřbitov – a těch křížů řad?“
„To nejsou kříže, to můj sad!
Hoj, má panenko, na mě hled,
.....“

15. Kterým veršem pokračuje závěr sloky? (text 4)

- a) tvůj dech otravný jako jed!
- b) a skoč vesele přes tu zeď!
- c) a tvoje srdce tvrdý led!

16. Napiš, jak se liší pohled dívky a jejího milého. (text 4)

dívka	milý
kostel	
kříže	

HONORÉ DE BALZAC: OTEC GORIOT

1

„Ach, kdybych byl bohat, kdybych si ponechal své jmění, kdybych jim je nebyl dal, pak by tady byly, olizovaly by mi tváře svými polibky! Bydlel bych v paláci, měl bych krásné pokoje, služebnictvo, teplo. A ony by se rozplývaly v slzách i se svými manžely a se svými dětmi. To vše bych měl. Ale takhle nic! Za peníze je všechno, i dcery. Ach, mé peníze, kde jsou? Kdybych měl po sobě zanechat poklady, balily by mě do obkladů, ošetřovaly by mě. Slyšel bych je, viděl bych je. Ach, mé drahé dítě, mé jediné dítě, má samota, má bída jsou mi milejší. Když je nešťastný člověk milován, je si aspoň jist, že je milován. Ne, chtěl bych být bohat, viděl bych je. Na mou duši, kdopak ví? Obě mají srdce z kamene. Měl jsem pro ně příliš mnoho lásky, aby ony jí měly aspoň trochu pro mne. Otec má být stále bohat, má držet své děti na uzdě jako jankovité koně. A já jsem byl před nimi na kolenou. Bídnic! To, jak se ke mně po celých deset let chovaly, teď důstojně vyvrcholuje...

přeložila: Božena Zimová

1. Doplň myšlenkovou mapu.

lituje čeho

OTEC

zlobí se na

touží po

2. Vyber přísloví, která se nejvíce hodí k popisované situaci.

- a) Zadarmo ani kuře nehrabe.
- b) Čiň čertu dobře, peklem se ti odmění.
- c) Jak si kdo ustele, tak si lehne.
- d) Všechno zlé je pro něco dobré.

3. Která forma odpovídá promluvě?

- a) monolog
- b) dialog
- c) er forma
- d) ich forma

4. Stručně napiš (neboj se i domyslet), co dcery otci pravděpodobně provedly.

.....

.....

.....

.....

5. Barevně označ témata, kterých se otcova promluva nejvíce dotýká.

manželství

výchova

život a smrt

nevědět

peníze

čas

smysl života

6. Porad' otci, co může ve své situaci dělat.

.....

.....

.....

.....

2

Když mladí medici zpozorovali pokles jeho dolního rtu a změřili vrchol jeho lícního úhlu, když se ho dlouho vyptávali, ale nic z něho nedostali, prohlásili o něm, že je stížen kretenismem. Jednou mu po večeři paní Vauquerová řekla posměvačně: „Nuže, už vás nepřicházejí navštěvovat vaše dcerušky?“ uvedši tak v pochybnost jeho otcovství. Otec Goriot se zachvěl, jako kdyby ho hostitelka bodla železným bodcem. „Někdy přicházejí,“ odpověděl dojatě. „Ale, ale! Vy se s nimi ještě vídáte?“ zvolali studenti. „Bravo, otče Goriot!“ Stařec však neslyšel vtipy, které se po jeho odpovědi na něho sesypaly, upadl znova do svého zamyšlení, což ti, kteří ho povrchně pozorovali, pokládali za senilní otupělost.

přeložila: Božena Zimová

7.

Spoj následující názvy s jejich významy. Můžeš využít Slovník spisovné češtiny nebo Slovník cizích slov.

ironie

kousavá, zraňující řeč obsahující pohrdání

cynismus

bezohledné zraňování lidských citů

sarkasmus

výsměch za účelem kritiky (přestože může využít kladně znějící hodnocení)

8.

Pojmenuj vybrané věty z textu pojmy ze cvičení 7.

a) Když se ho dlouho vyptávali, ale nic z něho nedostali, prohlásili o něm, že je stížen kretenismem.

→

b) „Nuže, už vás nepřicházejí navštěvovat vaše dcerušky?“ →

c) „Bravo, otče Goriot!“ →

9.

Cítíš lítost, nebo si myslíš, že si přístup svého okolí otec Goriot zaslouží? Svou odpověď zdůvodni.

.....

.....

.....

CHARLES DICKENS: OLIVER TWIST

1

Oliver nestrávil ve zdech ***** ještě ani čtvrt hodiny a sotva stačil spořádat další krajíc chleba, když pan Bumble, který ho hned po příchodu odevzdal do opatrování jedné stařeně, vrátil se sdělením, že toho dne právě zasedá rada, a oznámil mu, že rada řekla, že se k ní má ihned dostavit.

Protože si Oliver nedovedl dost jasně představit nějakou radu, která je živá a umí mluvit, byl tou zprávou téměř omráčený a nevěděl dost dobře, má-li se smát nebo plakat. Ale neměl čas o věci přemýšlet, neboť pan Bumble ho klepl holí napřed do hlavy, aby ho probudil, a potom do zad, aby ho popohnal, přitom mu poručil, aby šel s ním, a odvedl ho do velké vybělené místnosti, kde kolem stolu sedělo nějakých osm deset tlustých pánů. V čele stolu, usazen v křesle znatelně výš než ostatní, trůnil obzvlášť tlustý pán s tváří velmi kulatou a červenou.

přeložili: Emanuel Tilsch, Emanuela Tilschová

1.

Které slovo nejspíše patří na vynechané místo v textu 1?

domu

nemocnice

stodoly

sirotčince

- **Alexandr Sergejevič Puškin** (Rusko, 1799–1837) – básník, prozaik, dramatik, kritik, publicista, veršovaný román *Evžen Oněgin* (hlavní hrdina je nadaný a okouzluje, ale lehkomyšlně si zahrává s city Tatány, jejíž lásku neopětuje, po letech se vrátí a upřímně se do ní zamiluje, ona jej však odmítá → stává se z něj tzv. „zbytečný člověk“ bez smyslu života)
Boris Godunov – historické drama
- **Michail Jurjevič Lermontov** (Rusko, 1814–1841) – psychologický román *Hrdina naší doby* (téma „zbytečného člověka“)

ROMANTISMUS V ČECHÁCH

- **Josef Kajetán Tyl** (1808–1856) – dramatik, spisovatel, novinář, organizátor společenského života (plesy, recitace, besedy)
– hry ze současného života - *Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka* – hra se zpěvy, zachycující život pražského lidu, poprvé zde zazněla budoucí česká hymna, hudbu k písni složil František Škroup
– historické hry – *Jan Hus*, *Kutnohorští haviři*
– dramatická báchorka s pohádkovými motivy – *Strakonický dudák* (český muzikant Švanda jde do světa, aby si vydělal peníze a mohl si vzít Dorotku, dudy jsou očarovány lesními vílami, získává slávu a peníze, zapomíná na Dorotku, nakonec si uvědomí chybu a vrací se domů)
- **Karel Jaromír Erben** (1811–1870) – sběratel a vydavatel folklórních textů (např. pohádky *Tři zlaté vlasy děda Vševěda*, *Zlatovláska*, aj.)
Kytice z pověstí národních – sbírka lidových balad, zabývá se otázkou lidských vztahů, problémem viny a trestu (*Polednice*, *Poklad*, *Vodník*, *Svatební košile* aj.).
- **Karel Hynek Mácha** (1810–1836) – český básník a prozaik, nejvýznamnější představitel českého romantismu, zakladatel moderní české poezie, podivín, samotář, drsný člověk
Máj – lyrickoepická skladba, vrcholné dílo českého literárního romantismu (lyrické líčení přírody okolí Bezdězu a Máchova jezera + epický příběh Viléma a Jarmily, řeší otázky zneužití ženy, otcovraždy, odsouzení, otázky viny, popravy, sebevraždy)

Vývoj českého divadla

- v 17. a v 18. st. nemá české divadlo stálou scénu
- německé **Stavovské divadlo** (dříve Nosticovo) v Praze – uváděla se i česká představení, poprvé zde zazněla česká hymna, W. A. Mozart zde dirigoval své dvě opery „Figarova svatba“ a „Don Giovanni“ (dodnes se právě v tomto divadle hrají Mozartovy opery)
- divadlo **Bouda** (1786–1789) – na Koňském trhu (dnes Václavské náměstí), česká představení, např. veselohry a vlastenecké hry
- dramatik **Václav Kliment Klicpera** – autor veseloher, např. *Rohovín Čtverrohý* – kritika špatných lidských vlastností
- význam pro české divadlo mělo divadlo kočovné (hlavně na venkově) a loutkové (**Matěj Kopecký**)
- 16. 5. 1868 položeny základní kameny **Národního divadla**, slavnostně otevřeno 11. června 1881 Smetanovou Libuší
12. srpna 1881 zachvátil budovu ničivý požár → 18. 11. 1883 ND znovu otevřeno

REALISMUS (2. POL. 19. STOLETÍ)

- nový typ uspořádání společnosti – **kapitalismus** → má svoje záporné stránky (vykořisťování dělníků, honba za ziskem) i kladné stránky (vědecký a technický pokrok) → snaha vše dokonale popsat, prozkoumat

REALISMUS VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE

- **Honore de Balzac** (Francie, 1789–1850) – rozsáhlý cyklus románů se souhrnným názvem *Lidská komedie* – v téměř 100 románech ukazuje různé charakterové typy lidí (například *Otec Goriot*, *Evženie Grandetová*, *Lesk a bída kurtizán*, aj.).
- **Nikolaj Vasiljevič Gogol** (Rusko, 1809–1852) – drama *Revizor* (satirická komedie, vychytralý Chlestakov je považován za revizora, využívá situace → nechává se hostit obyvateli města → kritika pokrytectví, podlézavosti, hlouposti, úplatků)
- **Lev Nikolajevič Tolstoj** (Rusko, 1828–1910) – román *Vojna a mír* (obraz Ruska během napoleonských válek)
- **Fjodor Michajlovič Dostojevskij** (Rusko, 1821–1881) – psychologický román *Zločin a trest*
- **ROMÁNY S DĚTSKÝMI POSTAVAMI** – **Charles Dickens** (Anglie, 1812–1870) – osudy opuštěných dětí → román *Oliver Twist*, **Mark Twain** (USA, 1835–1910) – *Dobrodružství Toma Sawyera a Dobrodružství Huckleberryho Finna*

Znaky realismu

- **pravdivý** obraz skutečnosti (bez idealizace)
realistický román – zrcadlo společnosti, kronika jejích mravů (kritika nedostatků ve společnosti)
- **objektivní** přístup ke skutečnosti (bez citového zaujetí autora)
- **typizace** (na určité postavě autor vykreslí určitý povahový typ člověka)
- **román** – stěžejní literární žánr (umožňuje zachytit vývoj postavy)
- **naturalismus** – krajní směr realismu, soustředí se na zobrazení záporných, odpudivých rysů společnosti (např. **E. Zola** – romány *Zabiják*, *Nana*)

POČÁTKY ČESKÉHO REALISMU

- **Karel Havlíček Borovský** (1821–1856) – básník, novinář – politická satira → **Epigramy** (útočné satirické básně s pointou), satirické skladby (*Tyrolské elegie, Křest sv. Vladimíra, Král Lávro* – o králi, který má oslí uši, proto každého holiče nechává popravit → kritika omezenosti bachovského absolutismu) – pro svoje názory poslán do vyhnanství (do Brixenu).
- **Božena Němcová** (1820–1862) – sběratelka pohádek (*Národní báchorky a pověsti*), přispívala do novin, autorka venkovských próz → hlavní hrdinka bývá odlišná, bojuje proti předsudkům a pověrám → povídky *Divá Bára, Karla*
Povídka Babička – zachycuje líčení života na vesnici, jeho tradice a zvyky. Popisuje zde vzpomínky na šťastné dětství prožité v ratibořickém údolí.

ČESKÁ LITERATURA 2. POLOVINY 19. STOLETÍ

- pád Bachova absolutismu → rozkvět kultury (generace Národního divadla)

MÁJOVCI

- vstupují do literatury almanachem „Máj“
- chtějí navazovat na K. H. Máchu
- zachycovat skutečnost pravdivě tak, jak ji vidí
- chtějí v literatuře dohnat Evropu
- **Jan Neruda, Vítězslav Hálek, Jakub Arbes, Karolina Světlá**

RUCHOVCI

- důraz na vlastenectví, tradice, slovanství
- obdiv k folkloru, zájem o venkov
- **Svatopluk Čech**

LUMÍROVCI

- přiblížení literatury novým uměleckým směrům
- hlavně překlady
- **Jaroslav Vrchlický, J. V. Sládek**

- **Jan Neruda** (1834–1891) – básník, spisovatel, novinář, významný tvůrce českého fejetonu (krátké vtipné zamyšlení na aktuální téma)
Básnické sbírky – *Písně kosmické, Balady a romance, Hřbitovní kvítí*
Próza – mistrný vypravěč → *Povídky malostranské* – o postavách, které poznal v dětství na Malé Straně (např. Hastrman, Přivedla žebráka na mizinu, Doktor Kazisvět aj.)
- **Jakub Arbes** (1840–1914) – předchůdce sci-fi literatury, zakladatel romaneta (*Svatý Xaverius, Newtonův mozek*)
- **Svatopluk Čech** – nejznámější jsou jeho satirické prózy, tzv. „broučkády“ – jedná se o výlety bezcharakterního a zbabělého pana Broučka do různých etap českých národních dějin → kritika měšťácké společnosti
- **Alois Jirásek** (1851–1930) – zakladatel českého realistického historického románu → nejstarší období (*Staré pověsti české*), husitství (*Mezi proudy, Proti všem*), doba pobělohorská (*Temno, Psohlavci* – zpracování legendy o vůdci Chodů Janu Kozinovi), národní obrození (*Filosofská historie, F. L. Věk* – o českém vlastenci, publicistovi a skladateli z doby národního obrození), drama (*Jan Hus, Jan Žižka*, pohádková hra *Lucerna*)

ROMANETO – povídka s fantastickým dějem, který se vždy v závěru vědecky nebo přirozeně vysvětlí

LITERATURA KONCE 19. A ZAČÁTKU 20. STOLETÍ

- vznik nových uměleckých směrů (nesouhlasí s kritickým realismem → dílo má vyjadřovat především autorovy vlastní názory, city a představy)
- **Edgar Allan Poe** (Francie, 1809–1849) – předchůdce těchto směrů – fantastické, mystické příběhy → zakladatel detektivky a hororu (báseň *Havran*, povídka *Černý kocour*)
- **Prokletí básníci** (Francie) – často spojováni také s užíváním drog a alkoholu, se zločinností, násilím a s dekadentním životním stylem → hledání krásy v ošklivosti, tabuizovaná témata (pocity zhnusení i okouzlení, nenávisť i láska, přízemnost i vznešenost) → **Charles Baudelaire** (1821–1867) – sbírka *Květy zla* – nepříznivě přijata, autor byl za ni stíhán z mravnostních důvodů, **Arthur Rimbaud** (1854–1891) celé dílo vytvořil mezi 16. a 20. rokem života – báseň *Opilý koráb*, dále **Paul Verlaine** (1844–1896)
- **Oscar Wilde** (Anglie, 1854–1900) – moderní lyrické pohádky (*Slavík a růže*)

IMPRESIONISMUS – pojem odvozen od obrazu Clauda Moneta (Imprese, Východ slunce) → malba v přírodě se pokouší zachytit okamžitou atmosféru, neopakovatelné chvíle.

- v literatuře posílení lyričnosti a hudebnosti verše
- intimní a přírodní poezie, vyjadřování v náznacích, popisování citů a nálad (radost, smutek)

SYMBOLISMUS – zobrazuje věci, které nelze popsat rozumem (náklady, emoce, myšlenky, city). Vyjadřování v symbolech a náznacích (např. symbol smrti – západ slunce).

DEKADENCE – úpadek → provokuje tabuizovanými tématy (nespokojenost, marnost, únava, smrt, zánik, noc, hřbitovy, erotika), melodičnost slov a hlásek.

EDGAR ALLAN POE: ČERNÝ KOCOUR

1

Jakmile jsem se ho dotkl, ihned vstal, začal hlasitě příst, lísal se mi k ruce a zřejmě se radoval, že si ho všímám. Nu, to je přece potvůrka, jakou jsem hledal! Hned jsem ho také chtěl od hospodského koupit, ten však prohlásil, že mu nepatří – nic o něm prý neví – nikdy předtím ho neviděl. Hladil jsem zvíře dál, a když jsem se pak měl k odchodu, ukázalo se, že se mu jít se mnou. Dovolil jsem mu to a cestou jsem se občas shýbl a pohladil ho. Když jsme došli domů, kocour tu okamžitě zdomácněl a žena si ho také ihned velmi oblíbila.

Já jsem však brzy shledal, že se mi začíná protivit. Předpokládal jsem pravý opak, přesto však mě jeho očividná přichylnost – nevím jak a nevím, proč to tak bylo – spíše odpuzovala a obtěžovala. Znenáhla se tento odpor a nedůtklivost vystupňovaly až k rozhořčené nenávisti. Vyhýbal jsem se zvířeti;

přeložili: Josef Schwarz ; doslov Martin Procházka

1. Popiš, jak se měnil vztah autora ke zvířeti (použij k vyjádření podstatná jména).

2. Čím kocour vyvolal u muže nenávist?

3. Které slovo nejspíše patří na vynechané místo?

- a) nechtělo c) líbilo
- b) zachtělo d) toužilo

4. Které informace vyplývají z textu v ukázce?

- a) Kocour měl svého nového pána velmi rád.
- b) Předtím patřil kocour hospodskému.
- c) Hlavní hrdina má moc rád zvířata.
- d) Kocour svého nového pána pronásledoval.

5. Odpověz správně na otázky z nabídky.
Dozvíš se tak, jak se jmenoval černý kocour.

ANO NE

Literárním druhem ukázky je lyrika.	S	P
E. A. Poe je tvůrcem moderního hororu.	L	K
Charakteristickým rysem jeho povídek je stupňování napětí.	U	A
Příběh je vyprávěn v er formě.	R	T
Ukázka textu obsahuje přímou řeč.	A	O

Černý kocour se jmenoval

2

Již od jsem byl znám svou poddajnou a přívětivou Byl jsem dokonce tak nápadně útlocitný, že si ze mne tropili žerty. Zvláště jsem miloval a rodiče mne proto zanášeli všemi druhy Také jsem většinu času trávil s nimi a nemohl jsem být šťastnější, než když jsem je krmil a laskal. Tento povahový rys se mnou rostl, a když jsem dospěl, byl mi jedním z hlavních radosti. Těm, kdo si někdy oblíbili věrného a chytrého psa, nemusím snad ani vysvětlovat, jak nesmírné z toho plyne.

přeložili: Josef Schwarz ; doslov Martin Procházka

6. Na vynechaná místa doplňte správná slova.

- 1 – povahou, 2 – potěšení, 3 – mazlíčků,
4 – dětství, 5 – zdrojů, 6 – zvířata, 7 – kamarádi

7. Škrtni slova, která nevyhovují popisu hlavní postavy.

- citlivý, nelaskavý, vlídný, tvárný,
nepřízpůsobivý, milující, vnímavý

CHARLES BAUDELAIRE: ZDECHLINA

Vzpomeňte, duše má, nač za letního rána,
jak stvořeného pro lásku,
jsme přišli: u cesty zdechlina rozežraná
na horkém loži z

Tam za skalisky nás pozorovala vztekle
neklidná psice, číhající
na chvíli, kdy se zas zakousne do rozteklé
mršiny, z níž teď nemá nic.

– A přece jedenkrát budete, není zbylí,
jak tohle svinstvo plné much,
vy, hvězda očí mých, vy, slunce mého žití,
vy, vášně má i strážný duch!

Pak rcete, krásu má, těm červům, kteří v šeru
polibky žrát vás budou dál,
že božskou podstatu i tvar svých lásek věru,
ač dávno tlí, jsem uchoval!

přeložil: Jiří Pelán

1. Které slovo patří na vynechané místo?

kamenů

písků

provázků

oblázků

2. Vysvětlí pojmy.

tlí:

rcete:

lože:

3. Najdi v textu důkaz citů hrdiny k dívce.

.....
.....

4. Uveď kontrast, který autor využívá.

..... ×

5. Najdi v textu, jak zdechlina vypadá (podtrhej).

6. Co mohlo být pobuřující na spojení: „červi, kteří v šeru polibky žrát vás budou dál?“

.....
.....

ARTHUR RIMBAUD: OPILÝ KORÁB

Zelený přívál, sladší nad hořké trnky,
skrznaskrz prosákl můj pochroumaný vrak
a rozbil kormidlo, a smýval ze mne skvrnky
po mořské nemoci, jež zkalila mi

A od té chvíle jsem se koupal v širém moři,
jež bylo plné, a bez..... jsem plul,
hltaje blankyty, do nichž se občas noří
zasněný umrlec, jenž právě utonul,

potřísnil hanebně ty bledomodré víry
a rytmus světelných a třpytících se krás,
prudší než alkohol, širší než naše lýry
vypučí milostný a hnisající kvas.

přeložil: Nezval Vítězslav

1. Doplň do textu na vynechaná místa slova ve správném tvaru: voda, zrak, hvězda, cíl.

2. Kdo je umrlec?

a) mrtvý člověk

c) umírající člověk

b) oživlá mrtvola

d) člověk starající se o mrtvé

3. Vysvětlí pojmy.

hltaje blankyty:

potřísnil hanebně:

4. Rozhodni, která varianta je pravdivá. Dozvíš se tak, co bylo námětem této básnické skladby.

ANO NE

Jeho loď byla ve špatném stavu.	K	V
Na lodi se mu rozbil stěžeň.	A	O
Ve vodě se snažil najít cíl, kam plout.	L	R
To, že skončil v moři, nesl těžce.	E	Á
Dekadence zdůrazňuje zejména pesimismus a morbidnost.	B	N

5. Najdi v textu vysvětlení, proč je v názvu slovo opilý.

.....
.....

tajenka: Autor sám je, který se protlouká životem.
Je úplně ztracený – rezignoval na všechny hodnoty.

1

„Líbíte se mi, krysaři. Nežli přišel soumrak, viděla jsem ve vašich černých vlasech stříbrné nitky. Nežli jste promluvil, pozorovala jsem na vašem čele vrásky. Ale přesto se mi líbíte. Milovalo vás jistě mnoho žen.“ „Snad,“ odvětil krysař. „Nepamatuji se.“ Slova krysařova měla podivný a jímavý přízvuk. Děvče zvažnělo. Naklonilo se ke krysaři tak, že cítil téměř horký jeho dech. „Líbíte se mi, krysaři,“ dělá. „Ale na vašem místě zapískala bych na píšťalu – plně – vši silou –“ „Víte, co by to znamenalo?“ otázal se krysař temným hlasem. „Já to nevím. Vím pouze, že mne časem pojímá úzkost. Hledím na svou píšťalu jako na něco, co mnohé zahubilo a co ještě mnohé zahubí. A pak se usměji. Není to nic než právě pěkná píšťala, sama jste to řekla.“

1.

Zakroužkuj správnou odpověď.

- a) Krysař měl v minulosti mnoho žen. ANO – NE – NEVÍM
b) Krysař dobře zná moc své píšťaly. ANO – NE – NEVÍM
c) Krysař dívku přitahuje. ANO – NE – NEVÍM

2.

Zapiš, co se dozvídáme o Krysařově vzhledu.

vlasy:

čelo:

hlas:

3.

Zakroužkuj emoce, které odpovídají textu.

radost

obava

vzteky

zalíbení

vina

přitažlivost

zdešení

pokuseení

nenávisť

2

Ta noc v Hammeln prapodivná noc. Podivné sny Gottlieba Frosche. Zdálo se mu, že pracuje v své dílně, pověstné široko daleko. Tisíc postelí z dobrého dřeva, královská objednávka. Jak bylo veselo a rušno! „Tisíc postelí,“ řekl „Tisíc rakví,“ krysař. Frosche Smrtelný pot na jeho čele. se. Bylo to opravdu tisíc rakví. Frosch procítl. Neusnul už podivné této noci.

4.

Doplň slovesa ve správném tvaru na správné místo v textu.

zasyčet

přepadat

být

rozhlednout se

vyvstávat

zamrazit

5.

Zakroužkuj, co nevyplývá z textu.

- a) Gottlieb Frosch měl zlé sny.
b) Gottlieb Frosch se zpotil.
c) Krysař mu předpověděl smrt.
d) Krysař měl ve snu podobu hada.

6.

Hledej v textu synonyma pro následující slova.

neobvyklé

kvalitního

vyronil se

probudil se

známé

7.

Které významy může mít spojení „královská objednávka“? Zkus vysvětlit.

.....

.....

.....

.....

.....

8. Spoj gramatický jev s příkladem.

Tisíc postelí z dobrého dřeva,
královská objednávka.

Neusnul už podivné této noci.

Frosch procítl.

Zdalo se mu, že pracuje ve své
dílně, pověstné široko daleko.

holá věta jednoduchá

souvětí o dvou větách

převrácený slovosled

větný ekvivalent (= není věta)

PETR BEZRUČ: SLEZSKÉ PÍSNĚ

ÚSPĚCH

1

Zpíval jsem, kritika chválila,
jak moje písničky vzruší:
ni, to jen vzpomínky – bludičky
tesklivou mihly se

Říkali jaká to svéráznost,
jaká je mohutnost ve mně:
ni, ni, já jsem jenom ze Slezska
z ubité, z uštvané

Kdyby tak jednou pod Beskydem
pochodeň k Těšínu vzplála,
řadám, kde šel bych jak prostý muž,
píseň má do kroku

kdybys ty, deptaný národe,
uspaný, spoutaný obře,
kdybys tak písni mé rozuměl:
řekl bych: Zpíval jsem

1.

Zkus doplnit vhodná slova na
vynechaná místa v textu. (text 1)

2.

Najdi v textu oslovení. (text 1)

.....

3.

K čemu přirovnává národ?

.....
.....
.....

4. Najdi v textu, jak charakterizuje Slezsko. (text 1)

.....
.....

5.

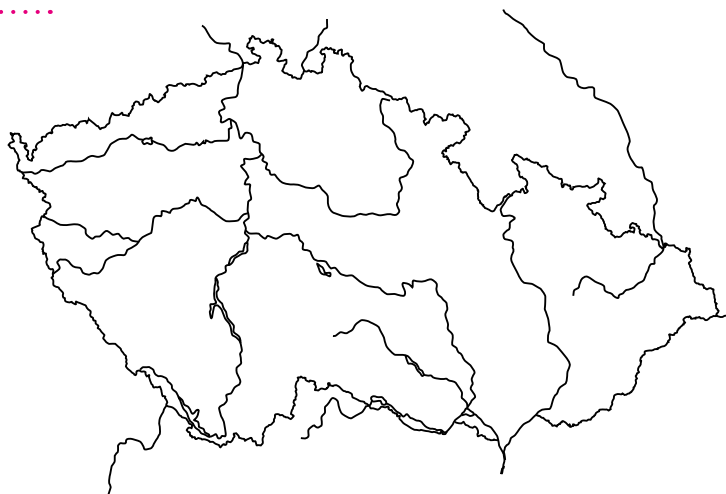
Zakresli do mapy, o kterém území mluví. (text 1)

POLSKÁ OSTRAVA

2

Jsem Polská Ostrava, však lidu moravského.
Bez dýmu žila jsem let dlouhých na tisíce,
van ostrý letěl v důl z hřebene kopce mého
a čistá, průhledná šuměla Ostravice.

V mé sešly hlubiny, lampy světlé za pasem,
žil černých našli směs, co nitrem mým se vinou,
dým nebe zahalil, kam věky hleděla jsem,
a pece vysoké se zdvihly nad Lucinou.

6. Vysvětli: „Jsem Polská Ostrava, však lidu moravského.“ (text 2)

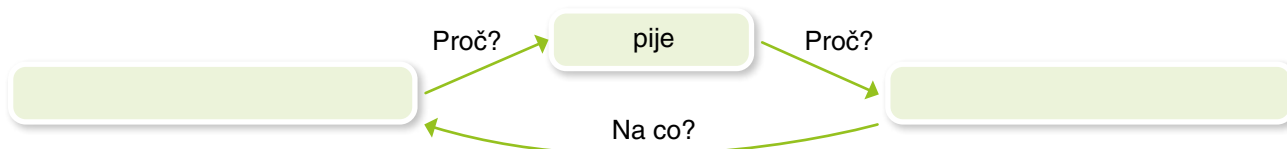
.....
.....

1

Na další planetě bydlil pijan. Návštěva u něho byla velice krátká, ale malého prince hodně rozesmutila. „Co tady děláš?“ řekl pijanovi, který seděl mlčky před řadou prázdných a řadou plných lahví. „Piji,“ odpověděl pochmurně pijan. „A proč piješ?“ zeptal se malý princ. „Abych zapomněl,“ řekl pijan. „Nač abys zapomněl?“ vyzvídal malý princ a užuž ho začínal litovat. „Abych zapomněl, že se stydím,“ přiznal se pijan a sklonil hlavu. „A zač se stydíš?“ vyptával se dále malý princ, protože by mu byl rád pomohl. „Stydím se, že pijí!“ dodal pijan a nadobro se odmlčel. A malý princ zmaten odešel. Dospělí jsou rozhodně moc a moc zvláštní, říkal si v duchu cestou.

přeložila: Zdeňka Stavinohová

1. Doplň koloběh pijanova vysvětlování.

2. Doplň vynechaná slova tak, aby co nejvíce odpovídala smyslu textu.

Malý princ byl , proč pijan pije. Když se dozvěděl, že chce , cítil lítost. Když si poslechl celé zdůvodnění, byl .

3. Malý princ cestoval po více planetách. Pokus se vyluštit jména dalších tří obyvatel, které navštívil. Jméno začíná na podtržené písmeno.

A)	NEMSYBZYN	Zabývá se obchodem a stále počítá.	Je to: ____
B)	SIMĚZEPEC	Zapisuje informace o zemích.	Je to: ____
C)	ÝVODLECIŠM	Myslí si o sobě víc než o ostatních.	Je to: ____

4. Které promluvy patří k obyvatelům A) / B) / C) ze 3. úlohy?

„Když najdeš diamant, který nikomu nepatří, je tvůj. Když najdeš ostrov, který nikomu nepatří, je tvůj. A mně patří hvězdy, protože nikdy nikoho přede mnou nenapadlo, že by mu mohly patřit.“ ☐

„Obdivovat se znamená uznat, že jsem člověkem nejkrásnějším, nejlépe oblečeným, nejbohatším a nejinteligentnějším na celé planetě.“ ☐

„Ne, to je příliš složité. Ale požaduje se od badatele, aby podal důkazy. Objeví-li například nějakou velkou horu, musí odtamtud přinést velké kameny.“ ☐

2

Na planetě malého prince byly totiž stejně jako na všech planetách užitečné rostliny i plevel. A tudíž i užitečná semínka užitečných rostlin a plevelná semínka plevelu. Jenomže semínka nejsou vidět. Tajně si spí někde v hlíně, dokud si některé nezamane a neprobudí se. Pak se protáhne a pro začátek nesměle vysune ke slunci půvabnou a neškodnou větvičku nebo stonek. Pokud ta větvička nebo stonek patří růži nebo ředkvičce, můžete ji nechat, ať si roste, jak chce. Ale jakmile zjistíme, že je to plevel, je třeba rostlinu vytrhnout hned. A na planetě malého prince byla i strašlivá semínka... semínka baobabů. Půda jimi byla zamořená. A když se do takového baobabu pustíte pozdě, už se ho vůbec nezabavíte. Zatarasí celou planetu. Provrtá ji kořeny skrz naskrz. Když je ale planeta příliš malá a když je baobabů moc, tak ji roztrhnou.

přeložila: Zdeňka Stavinohová

5.

Křížkem označ obrázek, který neodpovídá textu. Zbylé obrázky očíslej podle toho, kdy se jako slova objeví poprvé v textu.

KAREL ČAPEK: BÍLÁ NEMOC

1

PRVNÍ MALOMOCNÝ: Mor je to, mor. V naší ulici už je v každém domě několik morem raněných. Povídám, sousede, vždyť vy taky máte na bradě tu bílou skvrnu; a on, prý to nic, ani to necítím. A dnes už z něho taky padají kusy masa jako ze mne. Mor je to.

DRUHÝ MALOMOCNÝ: Žádný mor, malomocenství. Bílá nemoc tomu říkají, ale měli by tomu říkat trest – Taková nemoc přece nemůže přijít sama od sebe; to nás bůh trestá.

TŘETÍ MALOMOCNÝ: Kriste panebože – Kriste panebože – Kriste panebože –

PRVNÍ MALOMOCNÝ: Trest! trest! to bych rád věděl, zač mám být trestán. Já jsem tak mnoho neužil, člověče, leda bídy; to by byl divný bůh, kdyby trestal chudáky, no ne?

DRUHÝ MALOMOCNÝ: Počkej, však uvidíš. Ze začátku to máš jen na kůži, ale až tě to začne žrát uvnitř jako tohohle, řekneš si, to není možné, aby to bylo jen tak, to musí být trest, to musí mít nějakou –

1.

O který literární druh se jedná? (podle čeho se to pozná?)

.....
.....

2.

Doplň do textu poslední slovo.

- a) vysvětlení c) důvod
b) příčinu d) vysvětlivku

3.

O kterou nemoc se jedná?

- a) mor c) nemoc chudých
b) malomocenství d) boží trest

4.

Čím se nemoc projeví?

- a) panikou c) bílou skvrnou
b) odpadáváním kusů masa d) necítěním bolesti

5.

Ve kterém stádiu nemoci všichni tři jsou? Který z nich byl nejvážněji nemocný? Zakroužkuj ho v tabulce.

První malomocný	Druhý malomocný	Třetí malomocný

Přehled autorů a děl

 OSVÍCENSTVÍ

 PREROMANTISMUS

 ROMANTISMUS

 OPAKOVÁNÍ I.

 REALISMUS

 PŘÍLOHA

 NATURALISMUS

 OPAKOVÁNÍ II.

 LITERATURA PŘELOMU 20. STOL.
– MODERNÍ UMĚLECKÉ SMĚRY

 ČESKÁ MODERNA A BUŘIČI

 OPAKOVÁNÍ III.

 MEZIVÁLEČNÁ LITERATURA

 OPAKOVÁNÍ IV.

O. Swift: Gulliverovy cesty	2
D. Defoe: Robinson Crusoe	3
Rukopis Královédvorský a Rukopis Zelenohorský	4
J. W. Goethe: Faust	5
F. L. Čelakovský: Ohlas písní českých – Toman a lesní panna	6
Heinrich Heine: Lorelei	7
Walter Scott: Ivanhoe	7
Mary Shelley: Frankenstein	8
A. S. Puškin: Evžen Oněgin	9
M. J. Lermontov: Smrt básníka	11
V. Hugo: Chrám Matky Boží	12
K. H. Mácha: Máj.....	14
K. J. Erben: Kytice	16
J. K. Tyl: Fidlovačka aneb Žádný hněv a žádná rvačka	18
osvícenství, preromantismus a romantismus	19
N. V. Gogol: Revizor	20
F. M. Dostojevskij: Zločin a trest	21
H. Ch. Andersen: Děvčátko se sirkami	22
H. de Balzac: Otec Goriot	24
Ch. Dickens: Oliver Twist	25
M. Twain: Dobrodružství Huckleberryho Finna	27
B. Němcová: Babička (nebo Divá Bára)	29
K. H. Borovský: Král Lávra	31
Jakub Arbes: Newtonův mozek	32
.....	33
J. Neruda: Povídky malostranské	37
A. Jirásek: F. L. Věk	39
A. a V. Mrštíkové: Maryša	40
K. Šlejhar: Kuře melancholik	41
É. Zola: Zabiják	41
Guy de Maupassant: Kulička	43
realismus a naturalismus	44
O. Wilde: Obraz Doriana Graye	45
E. A. Poe: Černý kocour	46
Ch. Baudelaire: Zdechlina	47
A. Rimbaud: Opilý koráb	47
A. Sova: U řek	48
S. Machar: Zde by měly kvést růže	48
F. Šrámek: Modrý a rudý	49
V. Dyk: Krysař	50
P. Bezruč: Slezské písně	51
literatura přelomu století	53
R. Rolland: Petr a Lucie	54
E. M. Remarque: Na západní frontě klid	55
J. Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka	57
J. Voskovec, J. Werich: Těžká Barbora	58
G. B. Shaw: Pygmalion	59
A. Saint de Exupéry: Malý princ	60
K. Čapek: Bílá nemoc	61
E. Hemingway: Stařec a moře	63
J. Steinbeck: O myších a lidech	64
E. Bass: Cirkus Humberto	66
meziválečná literatura	67

Seznam použité literatury:

- SWIFT, J.** *Gulliverovy cesty*. 10. vyd. Praha: Albatros, 2004
- WILDE, O.** *Obráz Doriana Graye*. 1. vyd. Praha: Odeon, 2011
- Shelley, M. W.** *Frankenstein*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010
- PUŠKIN, A. S.** *Evžen Oněgin*. Praha: Odeon, 1987
- TYL, J. K.** *Sebrané spisy J. K. Tyla*. Praha: B. Kočí, 1907
- LERMONTOV, M. J.** *Z plamene a jasu*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1978
- HUGO, V.** *Chrám Matky Boží v Paříži*. 11. vyd. Praha: SNKLHU, 1956
- GOGOL, N. V.** *Výbor z díla II*. Praha: Svoboda, 1952
- ANDERSEN, H. Ch.** *Nejkrásnější pohádky*. 2. vyd. Praha: Svojtka & Co., 2002
- MAUPASSANT, G.** *Kulička, a jiné povídky*. Praha: SNKLHU, 1956
- BALZAC, H. de.** *Otec Goriot*. 9. vyd. Praha: Mladá fronta, 1984
- SCOTT, W.** *Ivanhoe*. 1. vyd. Praha: Levné knihy KMa, 2003
- TWAIN, M.** *Dobrodružství Huckleberryho Finna*. 10. vyd. Praha: Albatros, 2007
- ZOLA, E.** *Zabiják*. Praha: SNKLHU, 1956
- POE, E. A.** *Černý kocour a jiné povídky*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1988
- BAUDELAIRE, Ch.** *Květy zla*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1997
- ROLLAND, R.** *Petr a Lucie*. Praha: Práce, 1985
- REMARQUE, E. M.** *Na západní frontě klid*. 2. vydání. Praha: Melantrich, 1929
- SHAW, B.** *Pygmalión: [romantická hra o pěti dějstvích]*. 2. vyd. Praha: Artur, 2013
- SAINT-EXUPÉRY, A. de.** *Malý princ*. 12. vyd. Praha: Albatros, 2005
- HEMINGWAY, E.** *Stařec a moře*. 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1957
- STEINBECK, J.** *O myších a lidech: Plameny zářivé*. 3. vyd. (O myších a lidech), 1.vyd. (Plameny zářivé), 1. vyd. v Nakl. Svoboda. Praha: Svoboda, 1994
- DOSTOJEVSKIJ, F. M.** *Zločin a trest*. Praha: SNKLHU, 1960
- RIMBAUD, A.** *Opilý koráb*. 2. vyd. Praha: Maťa, 2012
- WERICH, J., VOSKOVEC, J.** *Hry osvobozeného divadla*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1954
- DICKENS, Ch.** *Oliver Twist*. 1. vyd. Praha: Levné knihy KMa, 2003
- DEFOE, D.** *Robinson Crusoe*. Praha: Odeon. 1986
- HEINE, H.** *Lorelei*. [online článek], 2015 [vid. 2015-06-06]. Dostupný z: <http://pomocucitelum.cz/katalog-ucebnich-materialu/nemecky-jazyk/heinrich-heine---lorelei---basen-s-ceskym-prekladem-437.html>
- MÁCHA, K. H.** *Máj a jiné básně a prózy*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1986
- ARBES, J.** *Svatý Xaverius: Newtonův mozek*. 2. vyd. Praha: Albatros, 1989
- HAŠEK, J.** *Neznámé osudy dobrého vojáka Švejka*. Praha: Práce, 1983
- NERUDA, J.** *Povídky malostranské*. 1. vyd. Praha: Fragment, 2014
- DYK, V.** *Krysař*. Praha: Československý spisovatel, 1958
- JIRÁSEK, A. F. L.** *Věk I.*, 5. vyd. Praha: Václav Petr, 1939
- MRŠTÍK, A., MRŠTÍK, V.** *Maryša*. Praha: SPN, 1965
- ŠLEJHAR, J. K.** *Kuře melancholik: Ukolébavka*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1974
- MACHAR, J. S.** *Zde by měly kvést růže*. Praha, 1957
- ŠRÁMEK, F.** *Modrý a rudý: Stříbrný vítr; Léto; Splav*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000
- BEZRUČ, P.** *Slezské písně*. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2003
- ČAPEK, K.** *Tři hry*. 1. vyd. Brno: Host, 2014
- BASS, E.** *Cirkus Humberto*. Praha: Československý spisovatel, 1988
- BOROVSKÝ, K. H.** *Básně a epigramy*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Chvojko nakladatelství, 1997
- GOETHE, J. W.** *Faust a Markétka: prvotní Faust*. 2. vyd. Praha: Odeon, 1982
- SVOZIL, B.** *Česká básnická moderna: poezie z konce 19.století*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1987
- ERBEN, K. J.** *Zlatý kolovrat*. Praha: Mladá fronta, 1976
- ČELAKOVSKÝ, F.** *Ohlas písní ruských, Ohlas písní českých*. 1. vyd. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, 1954
- Rukopis zelenohorský* [online článek]. Zámek Zelená Hora, 2015 [vid. 2015-09-15]. Dostupný z: <http://www.zelenahora.cz/cs/historie/rukopis-zelenohorsky>
- NĚMCOVÁ, B.** *Obrazy venkovského života*. 3. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1989

HRAVÁ LITERATURA 8 obsahuje:

- I. OSVÍCENSTVÍ
- II. PREROMANTISMUS
- III. ROMANTISMUS
- IV. REALISMUS
- V. NATURALISMUS
- VI. LITERATURA PŘELOMU 20. STOL. – MODERNÍ UMĚLECKÉ SMĚRY
- VII. ČESKÁ MODERNA A BUŘIČI
- VIII. MEZIVÁLEČNÁ LITERATURA

Dále:

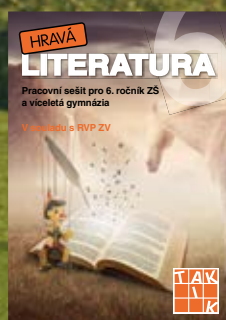
PŘEHLED UČIVA
PRŮBĚŽNÉ OPAKOVÁNÍ

Ucelená řada učebnic a pracovních sešitů Hravá literatura pro 2. stupeň ZŠ a víceletá gymnázia:

6. ročník

učebnice

pracovní sešit

7. ročník

učebnice

pracovní sešit

8. ročník

učebnice

pracovní sešit

9. ročník

učebnice

pracovní sešit

ISBN: 978-80-7563-163-3

9

788075

631633

Pracovní sešit je vytvořený v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.